

La voluntat de Jesús sobre l'Església i l'elecció dels Dotze

15/11/2006

Benvolguts germans i germanes,

Després de les catequesi sobre els salms i els càntics de Laudes i Vespres, voldria dedicar les properes audiències de dimecres al misteri de la relació entre el Crist i l'Església, considerant-lo a partir de l'experiència dels Apòstols, a la llum de la missió que se'ls va encomanar. L'Església es va constituir sobre el

fonament dels Apòstols com
comunitat de fe, esperança i caritat.
A través dels Apòstols, ens remuntem
a Jesús mateix.

L'Església va començar a constituir-se quan alguns pescadors de la Galilea van trobar Jesús i es van deixar conquerir per la mirada, la veu i la invitació cordial i forta: "Veniu amb mi i us faré pescadors d'homes" (*Mc* 1, 17; *Mt* 4, 19). A l'inici del tercer mil·lenni, el meu estimat predecessor Joan Pau II va proposar a l'Església la contemplació del rostre del Crist *Novo millennio ineunte*(cf., 16 ss).

Seguint en la mateixa direcció, en les catequesis que començo avui voldria mostrar precisament com la llum d'aquest Rostre es reflecteix al rostre de l'Església (cf., *Lumen gentium*), malgrat els límits i les ombres de la nostra humanitat fràgil i pecadora. Després de Maria, reflex pur de la

llum del Crist, són els Apòstols, amb la seva paraula i el seu testimoniatge, qui ens transmeten la veritat del Crist. Tanmateix, la seva missió no està aïllada, sinó que se situa dins d'un misteri de comunió, que implica tot el poble de Déu i es realitza per etapes, des de l'antiga fins a la nova Aliança.

A aquest propòsit, cal dir que es tergiversa del tot el missatge de Jesús si hom el separa del context de la fe i de l'esperança del poble elegit: com el Baptista, el seu precursor immediat, Jesús es dirigeix abans que res a Israel(*cf. Mt 15, 24*), per "reunir-lo en el temps escatològic que arriba amb ell. Igual com la predicació de Joan, també la de Jesús és alhora crida de gràcia i signe de contradicció i de judici per a tot el poble de Déu. Per tant, des del primer moment de la seva activitat salvadora, Jesús de Nazaret tendeix a congrega el poble de Déu.

Encara que la seva predicació és sempre una exhortació a la conversió personal, en realitat ell tendeix contínuament a la constitució del poble de Déu, que ha vingut a reunir, purificar i salvar. Per això, resulta unilateral i mancada de fonament la interpretació individualista, proposada per la teologia liberal, de l'anunci que el Crist fa del Regne. L'any 1900, el gran teòleg liberal Adolf von Harnack la resumeix així en les seves lliçons sobre *L'essència del cristianisme*: "El regne de Déu ve, perquè ve a *cada un* dels homes, té accés a la seva ànima, i ells l'acullen. Certament, el regne de Déu és el senyoriu de Déu, però és el senyoriu del Déu sant a cada cor" (*Tercera lliçó*, pàg. 100, segon). En realitat, aquest individualisme de la teologia liberal és una accentuació típicament moderna: des de la perspectiva de la tradició bíblica i en l'horitzó del judaisme, en el qual se situa l'obra de Jesús, si bé amb tota la seva novetat,

resulta evident que tota la missió del Fill encarnat té una finalitat comunitària: ell ha vingut precisament per unir a la humanitat dispersa, ha vingut per congregar, per aplegar el poble de Déu.

Un signe evident de la intenció del Natzarè de reunir la comunitat de l'Aliança, per manifestar en ella el compliment de les promeses fetes als Pares, que parlen sempre de convocatòria, unificació, unitat, és la institució dels Dotze. Hem escoltat l'Evangeli sobre aquesta institució dels Dotze. En llegeixo una vegada més la part central: "Va pujar a la muntanya i va cridar els que ell va voler, i van venir on ell. Va instituir Dotze, perquè estiguessin amb ell, i per enviar-los a predicar amb poder d'expulsar els dimonis. Va instituir els Dotze..." (*Mc* 3, 13-16; cf. *Mt* 10, 1-4; *Lc* 6, 12-16). Al lloc de la revelació, "la muntanya", Jesús, amb una iniciativa que manifesta

absoluta consciència i determinació, constitueix els Dotze perquè siguin amb ell testimonis i anunciadors de l'esdeveniment del regne de Déu.

Sobre la historicitat d'aquesta crida no existeixen dubtes, no solament en virtut de l'antiguitat i de la multiplicitat dels testimonis, sinó també pel simple motiu que allà apareix el nom de Judes, l'apòstol traïdor, malgrat les dificultats que aquesta presència podia crear a la comunitat naixent. El número Dotze, que remet evidentment a les dotze tribus d'Israel, ja revela el significat d'acció profètic-simbòlica implícit en la nova iniciativa de refundar el poble sant.

Superat des de feia temps el sistema de les dotze tribus, l'esperança d'Israel anhelava la seva reconstitució com a signe de l'arribada del temps escatològic (pensem en la conclusió del llibre

d'Ezequiel: 37, 15-19; 39, 23-29; 40-48). En escollir els Dotze, per introduir-los en una comunió de vida amb ell i fer-los partícips de la seva missió d'anunciar el Regne amb paraules i obres (cf. *Mc* 6, 7-13; *Mt* 10, 5-8; *Lc* 9, 1-6; 6, 13), Jesús vol manifestar que ha arribat el temps definitiu en què es constitueix de nou el poble de Déu, el poble de les dotze tribus, que es transforma ara en un poble universal, la seva Església.

Amb la seva mateixa existència els Dotze -procedents de diferents orígens- són una crida a tot Israel que es converteixi i es deixi aplegar en la nova Aliança, compliment ple i perfecte de l'antiga. El fet d'haver-les encomanat en la Cena, abans de la seva Passió, la missió de celebrar el seu memorial, mostra com Jesús volia transmetre a tota la comunitat en la persona dels seus caps el mandat de ser, en la història, signe i instrument de la reunió escatològica

iniciada en ell. En cert sentit podem dir que precisament la Cena és l'acte de la fundació de l'Església, perquè ell es dóna a si mateix i crea així una nova comunitat, una comunitat unida en la comunió amb ell mateix.

Des d'aquesta perspectiva, es comprèn que el Ressuscitat els confereixi -amb l'efusió de l'Esperit- el poder de perdonar els pecats (cf. Jn 20, 23). Els dotze Apòstols són així el signe més evident de la voluntat de Jesús respecte a l'existència i la missió de la seva Església, la garantia que entre el Crist i l'Església no existeix cap contraposició: són inseparables, malgrat els pecats dels homes que componen l'Església. Per tant, és del tot incompatible amb la intenció del Crist un eslògan que va estar de moda fa alguns anys: "Jesús sí, Església no". Aquest Jesús individualista elegit és un Jesús de fantasia. No podem tenir Jesús

prescindint de la realitat que ell ha creat i en la qual es comunica.

Entre el Fill de Déu encarnat i la seva Església existeix una continuïtat profunda, inseparable i misteriosa, en virtut de la qual Crist és present avui al seu poble. És sempre contemporani nostre, és sempre contemporani a l'Església construïda sobre el fonament dels Apòstols; ell és viu en la successió dels Apòstols. I aquesta presència seva en la comunitat, on ell mateix es dona sempre a nosaltres, és motiu de la nostra alegria. Sí, el Crist és amb nosaltres, el Regne de Déu ve.

15 de març de 2006

voluntat-de-jesus-sobre-lesglesia-i-
leleccio-dels-dotze/ (20/08/2025)